

Festa de moros i cristians a Alcoi, una de les mostres diverses de rivalitat festiva i tradicional
HEINO KALIS / REUTERS

Com es mou l'esperit festiu

E La celebració de la festa pivota, entre d'altres conceptes, sobre dos puntals: la rivalitat i l'ostentació. No hi ha possibilitat de festa sota una unanimitat total

Un amic meu diria que en l'esperit de la festa coincideix el del vi, però jo aquí em referiré a una altra mena d'esperits. La festa pivota, entre d'altres, sobre dos puntals: la rivalitat i l'ostentació. No hi ha possibilitat de festa sota una unanimitat total, cal que al costat de l'explicació ortodoxa i immutable del relat que es faci de qualsevol celebració existeixi el contrarelat o, si més no, el relat alternatiu; contrarelat que amb tota seguretat cohabitarà amb la visió ortodoxa. Aquesta ortodòxia basarà la seva veracitat senzillament en el fet que és la versió consolidada per la tradició i el temps. Aquest estat de dualitat entre el relat ortodox i el seu contrari, o simplement rival, conflicte temperat per la litúrgia de la festivitat, portarà la població que el celebra a decantar-se per una versió o l'altra. I ja tenim una part principal de la dinàmica festiva engegada: la riva-

litat dins d'un mateix relat, el bàndol dels que defensen la versió A (els verds) i el bàndol dels que defensen la versió B (els blancs).

Sobre l'ostentació, tot relat festiu necessitat mostrar-se en públic, necessita acceptació, si més no d'una part de la comunitat. Aquesta necessitat de mostrar-se exigeix posar-lo *en escena*, donar-li una forma externa i més o menys comprensible, dramatitzar-lo. Necessita mostrar-se de forma física i de forma intel·lectual. I aquí entra en joc l'ostentació. Els detentors del relat ortodox aquí tenen avantatge ja que se suposa que al partir de la tradició ells són els primers que van endegar la dramatització, els primers que van *metre en scène* el relat festiu, que tant pot ser la mort i resurrecció del Crist (o qualsevol dels pasatges d'aquest misteri), com la commemoració d'una batalla, més o menys mítica, que donà forma a la població actual.

Aquí els ortodoxos tindran la part important de la posada en escena, i com que generalment representaran el sector més ortodox de la comunitat (el dirigent), l'ostentació en l'aspecte físic i en l'intel·lectual (vull dir en aportació econòmica per a atrezzo i en aportació literària per justificar-la); diríem –fent una semblança amb un joc de cartes– que trauran la primera mà, sobre la qual es girarà la partida. Sobre aquesta primera mà, els partidaris del contrarelat (o si més no de les variants del relat), sense trencar la baralla (que aleshores s'acabaria el joc, i la festa) també participaran tan ostentament com puguin mostrar-se. En aquest cas l'ostentació ben segur que no es basarà tant en l'aportació suntuària (ja que entenem que no són els sectors econòmicament rellevants) com en formes d'enginy i laboriositat; però ostentació, en definitiva, que alhora esperonarà la rivalitat.*

FEMINITATS ADA CASTELLS

Opinió

Les declaracions de Monzó a la *Gimcana de les Llengües* assegurant la bona salut, no del català, sinó del *catanyol*, estan revifant l'eterna elegia sobre la desaparició de la nostra llengua. No sé si la llengua desapareixerà o no, però sí que sembla evident que hi ha construccions gramaticals molt bàsiques que estan tocades de mort i els entesos diuen que es comença maltractant la gramàtica i s'acaba al tanatori.

No sé per quin estrany fenomen, els nens de Barcelona ja no diuen "hem de" sinó "tenim que" i, esbrinant on és el focus del mal, m'adono que molts mestres fan el mateix. Recordo que cada cop que a classe deïem:

El canari que no canta

"Tinc que anar-hi", la Teresa Barenys, gran professora, ens preguntava "I canta?", com si li haguéssim dit que teníem un canari. La desaparició dels pronoms febles és un altre dels fenòmens paranormals que fereixen la nostra parla. No s'entén per què se'ls anul·la d'aquesta manera, ja que, tots els qui escri-

vim, en coneixem els avantatges evidents: eviten repeticions, substitueixen sinònims inadequats, permeten escurçar els textos, contribueixen a guanyar en ritme. Beneïts siguin els pronoms!

Aquests només són dos exemples d'una situació que demostra una deixadesa evident per part dels docents i dels mitjans de comunicació. Potser hi haurà qui cregui que no és tan greu que els Sau cantin que la seva llum està *reflexada* i no pas *reflectida*. No, no és greu, ningú no s'ha mort, però el que sí que és preocupant és la deixadesa imperant perquè la feblesa ja no serà només dels pronoms sinó de tota una llengua.*